

- 6

Лифофаи таълимӣ дар бораи Бехатарии ҳаракат дар роҳ

Марҳамат! ба Лифофаи Таълимии (Аянси шарқӣ барои нақлиёти бехавф ва устувор) EASST. Ин лифофа, ҳамчун маводи ёрирасон, бо мақсади омӯзиш омода карда шуда, барои таълими бехатарии ҳаракат дар роҳ, дар доираи таҳсилоти расмӣ ва ғайрирасмӣ пешбинӣ шудааст.

Омӯзгорон ва волидон, чараёни таълимро дар шаклҳои оддӣ ва тариқи бозиҳо ташкил намуда, барои бехатарии кӯдакону наврасон дар роҳ ёрӣ мерасонанд.

Лифофаи мазкур дорои маводҳои зарӯрие мебошад, ки барои омӯзиши асосҳои бехатарии ҳаракат дар роҳ ба кӯдакону наврасон аз рӯи синну сол, ба Шумо ёрӣ мерасонад.

Ақидаҳои калидии дар асоси ҳамаи масъалаҳои дар лифофаи таълимӣ мавҷуд буда, инҳоянд:

- **Фаҳмиши мафҳуми ҳаракат дар роҳ ва хавфу хатаре, ки он ифода мекунад.**
- **Рафтори хуб дар роҳ**
- **Интихоби рафтори дуруст ва бехавф, ки ба Шумо ва атрофиёнатон барои бехатар будан дар роҳ имконият медиҳад.**

Барои чӣ, бояд Бехатарии ҳаракатро дар роҳ омӯзем?

Ҳамарӯза дар роҳҳои автомобилгарди дунё, ба ҳисоби миёна, зиёда аз 500 нафар одамони то синну соли 18 сола ба ҳалокат мерасанд. Ҳодисаҳои роҳу нақлиёт, қариб ки дар ҳамаи манотиқи дунё, сабабгори асосии ҳалок ва маҷрӯхшавии, хусусан ҷавонон ба ҳисоб меравад.

Кай вақте, ки сухан дар бораи бехатарии кӯдакони хурдсол ва наврасон меравад, бехатарии ҳаракат дар роҳ моҳияти ҳаётан муҳимро дар бар мегирад. Омӯзиши малакаҳои асосии бехатарӣ барои онҳо ҳеҷ гоҳ барвақт нест.

Дар тамоми ҷаҳон, ҳамасола бар асари ҳодисаҳои роҳу нақлиёт 1,2 миллион нафар одамон ба ҳалокат расида, даҳҳо миллион нафари дигар захмӣ ва шумораи зиёдашон маъҷуби як умра мешаванд.

Кӯдакон, асосан осебпазиранд ва бештар гирифтори хавфу хатар мегарданд, барои он кӣ:

- 6

Лифофаи таълимӣ дар бораи Бехатарии ҳаракат дар роҳ (Идома)

- Кӯдакони хурдсол ба ҳолатҳои дар роҳ бавучудоянда баҳо дода наметавонанд ғайр аз ин, ронандагон онҳоро дар роҳ хуб мушоҳида намеkunанд.
- Нисбат ба калонсолон, онҳо ҳолатҳои хавфнокро камтар дарк менамоянд ва ба онҳо барои қабул намудани қарори дуруст оид ба рафтори бехатар мукамалӣ намерасад.
- Онҳо аз ҷиҳати физиологӣ низ хурд мебошанд барои ҳамин ҳам дар ҳолати ба ҳодисаи нақлиётӣ дучор омадан бештар ҷароҳати ҷисмонӣ мебардоранд.

Омӯзгорон метавонанд онҳоро бо роҳи омӯзонидани шиорҳои ҳаётан мӯҳим ва тарбияи рафтори бехатар аз фалокатҳо эмин нигоҳдоранд. Дар кӯдакони хурдсол ташаккул додани фаҳмиши иқтидори хатари роҳ ва воситаҳои нақлиёт, ин чунин фаҳмонидани рафтори бехатар дар роҳ ин, ду нуқтаи назари асосии давраи ташаккулёбии онҳо мебошад.

Бехатарии ҳаракат дар роҳ- ин фанни бехтарин барои ҷалб намудани бачаҳои хурдсол ва наврасон ба ҳисоб меравад. Ҳатто аз ҳама кӯдаки хурдсол низ ягон чизро дар ин бора аз худ менамояд, барои он ки ҳамчун мо калонсолон онҳо ҳам як вақт иштирокчи ҳаракат дар роҳ мешаванд, бехатарии ҳаракат дар роҳ ҳамаро фаро мегирад.

Пешгуфтор дар Лифофаи таълимӣ

Лифофаи мазкур дарсҳои ҳавасмандгардонӣ ва фаъолро оид ба шиносоии қоидаи рафтори бехатар ва шиорҳои нисбати бехатарии ҳаракат дар роҳ сафарбар карда шударо дар бар мегирад.

Лифофа ба се қисм тақсим карда шудааст:

- То 6 сола
- аз 6 то 11 сола
- аз 12 то 14 сола

- 6

Лифофаи таълимӣ оид ба Бехатарии ҳаракат дар роҳ (Идома)

Мавзӯҳо дар ҳар як қисм вобаста ба синну соли гурӯҳи мақсаднок дигар мешаванд, локин ҳамаи онҳо ба мақсади асосии мо вобастагӣ доранд.

Лифофаи таълимиро чӣ тавр истифода мебаранд.

Ҳар як қисми лифофа маводҳои ба синну соли кӯдак мувофиқро дар якҷоягӣ бо ҳулосаҳо ва пешниҳодот барои омӯзгорон ва роҳбарони гурӯҳ дорои мебошад.

Ин мулоҳизаҳои асосӣ ва ҳуди маводҳо ҳамаи иттилоӣ (маълумоти) зарӯриро, ки барои шумо, баҳри гузаронидани машғулиятҳо оид ба бехатарии ҳаракат дар роҳ бо кӯдакону наврасон лозим аст, дар бар мегирад.

Манбаи асосии он, инҳо мебошанд: МАШҒУЛИЯТҲО-е, ки таҳти роҳбарии муаллимон мегузарад (дарсҳо ва машғулиятҳои ба нақша гирифта шуда), ин чунин МАВОДҲОИ ТАҚСИМКУНАНДА бояд зиёд ва ба бачаҳо тақсим карда шаванд.

Дарсҳои мазкур ва маводҳои тақсимкунандаи барномаи таълимиро оид ба бехатарии ҳаракат дар роҳ ташкил медиҳанд ва метавонанд дар барномаи дарсҳо ё чорабиниҳо, ки пас аз дарсҳои асосӣ мегузаронанд ҳамроҳ карда шаванд.

Мо пешниҳод менамоем, ки дарсҳои гуногунро бо истифода аз маводҳои тақсимкунанда ҳар ҳафта ва ин чунин такрор намудани шиорҳо оид ба бехатарии ҳаракат дар роҳ, доимӣ гузаронанд.

Дар як вақт барои он ки ба саволҳои мухтасар, оид ба бехатарии ҳаракат дар роҳ диққат дода шавад, маводҳои тақсимоӣ ва дарсҳоро метавонанд дар алоҳиддагӣ гузаронанд. Ҳар яки онҳо машқи мустақилона ба ҳисоб рафта, ба баланд бардоштани маълумотноки оид ба масъалаҳои бехатарии ҳаракат равона карда шудааст.

Ҳангоми истифодаи маводҳои мазкур дар хотир нигоҳ доред:

- 6

Лифофаи таълимӣ оид ба Бехатарии ҳаракат дар роҳ (Идома)

Шиорҳои калидӣ

Қайдҳои муаллим барои ҳар як қисм **шиорҳои калидии** мутобиқ ба синну соли гуруҳро дар бар мегирад. Ҳар як машқ ин чунин дар худ шиорҳои калидӣ ва мақсадро бояд дар бар гирад. Ҳама вақт кӯшиш намоед ба ин шиорҳои калидӣ диққат кунед

Омӯзиши фаъол

Бачаҳои синну соли хурд ва миёнаро хӯбтараш ҳамон вақт бояд омӯзонид, ки онҳо шавқманд ва фаъол бошанд. Кӯшиш намоед дарсҳои худро ҳар чӣ бештар тариқи интерактивӣ бо иштироки фаъолонаи бачаҳо гузаронед.

Таҷрибаҳо аз ҳаёти ҳақиқӣ

Ниҳоят зарур аст, ки ҳангоми омӯзиш оид ба роҳ, ҳаракат дар роҳ ва рафтори бехатар, кӯдакону наврасон барои омӯхтани таҷрибаи шахсӣ шароит пайдо намоянд. Ҳама вақт кӯшиш намоед дар дарсҳои худ оид ба бехатарии ҳаракат дар роҳ, машғулиятҳои амалиро **берун аз синф ё бино гузаронед**.

Фаҳмиши истилоҳот

Барои он ки бачаҳо дар ҳақиқат шавқманд бошанд ва фаҳманд, ки бехатарии ҳаракат дар роҳ чист, онҳо бояд **захираи луғавии** худро дошта бошанд. Боварӣ ҳосил намоед, ки он истилоҳе, ки Шумо истифода мебаред бояд ба бачаҳое, ки меомӯзонед фаҳмо ва шинос бошад. Инро махсусан ҳангоми кор бо кӯдакони хурдсол истифода намуда, ҳангоми кор бо кӯдакони синну солашон гуногун, бояд аз хотир набаровард.

Фарқият

Ин лифофа барои омӯзиши шиорҳои ба ҳама мақбул оид ба бехатарии ҳаракат, рафтори бехатар ва барои таъмини ҳифзи кӯдакон дар роҳ, равона карда шудааст. Лекин дар кӯдакони гуруҳи Шумо мумкин аст **таҷрибаи шахсӣ ва тасаввуроти гуногун** дар бораи роҳ ва ҳаракат дар роҳ, мавҷуд бошад ва шуморо мебояд, ки дарси худро бо он мутобиқ гардонед. Барои мисол, дар оилаи қисме аз кӯдакон автомобил нест, ё худ дар ҷойе ки онҳо зиндагӣ мекунанд пиёдараҳо вуҷуд надорад. Ғайр аз ин аз рӯи шароити гуногуни зиндагӣ, кӯдаконе, ки дар шаҳр зиндагӣ мекунанд ва онҳое, ки дар деҳот зиндагӣ мекунанд, бо проблемаҳои гуногун рӯ ба рӯ мешаванд ва инро бояд ҳангоми гузаронидани дарс бо онҳо ба инobat гирифт.

- 6

Лифофаи таълимӣ оид ба Бехатарии ҳаракат дар роҳ (Идома)

Зирракӣ

Роҳбарони гурӯҳҳо бояд, саравал аниқ намоянд, ки дар гурӯҳ, оё ҳастанд кӯдаконе, ки шахси наздиқашон ё рафиқашон ба садамаи нақлиётӣ гирифта шудааст? Агар бошанд, дар чунин ҳолат бояд рафтори махсус, ва зирракӣ нишон дод, ин чунин мумкин аст мувофиқи мақсад волидайнашонро ё худ шахсонро, ки нигоҳу бини кӯдакро ҳангоми набудани волидайнаш ба онҳо во гузоштаанд бояд кӯдакро ба дарс омода намоянд.

Чалб намудани Волидайн/ Шахсоне, ки нигоҳубини кӯдакони дигаронро ҳангоми набудани волидонашон ба ўҳда гирифтаанд.

Илова ба дарсҳои Шумо бо кӯдакон оид ба бехатарии ҳаракат дар роҳ, лозим аст ки волидони онҳо низ чалб карда шаванд. Ба кӯдакон бештар рафтори волидонашон таъсир мерасонад. Ин лифофа номае низ дорад, ки Шумо метавонед онро ба волидони кӯдакон диҳед, ин шароит муҳайё менамояд, ки онҳо бояд чӣ омӯхтани фарзандонашонро донанд ва чӣ тавр бо кӯдаки худ бояд дар ин смат рафтор намоянд.

КЎДАКОНИ ТО 6 СОЛА – Мулоҳизаҳои чоришуда

Ин қисми лифофа шиорҳои калидии зеринро меомӯзад:

Ҳаракати нақлиёт дар роҳ хатарнок аст ва метавонад ба одамон зарар расонад. Бе иштироки калонсолон ба кӯча набаро, дар наздикии роҳи мошингард ҳама вақт дасти онҳоро гир.

Пеш аз гузаштани роҳ Исто, Нигоҳ кун ва Гӯш кун.

Дурахшон бош – ин тавр ронандагон метавонанд туро хубтар бинанд.

Ҳама вақт тасмаи бехатариро банд.

Ҳама вақт ба дохили автомобил бо эҳтиёт нишин ва боэҳтиёт аз он баро.

Ин қисми лифофа шиорҳои асосро оид ба бехатарии ҳаракат дар роҳ барои кӯдакони то 6 дар бар меирад. Онҳо ба он равона карда шудаанд, ки ба кӯдакон барои дарк кардани хатари роҳ ва воситаи нақлиёт ёрӣ расонад.

Бе ниҳоят зарӯр аст, ки ҳангоми машғулият бо кӯдакони хурдсол дар мавзӯи ҳаракат ва рафтори бехатар дар роҳ, кӯдак бояд шароити соҳиб шудан ба таҷрибаи шахсии худро дошта бошад. Машғулияти хотимаӣ дар ин боб, ташкил намудани сайру-гашти мақсаднокро дар маҳалли худ дар бар мегирад. Ҳама вақт дар хотир дошта бошед, ки ҳангоми кӯдаконро барои мушоҳида кардан аз рӯи ҳаракати воситаҳои нақлиёт мебароред, пеш аз ҳама зарӯр аст, ки вазъиятро дар ҷояш таҳлил карда, дуруст ташкил намоед ва бодикқат назорат баред.

Оғози кор

Қисми, барои кӯдакони то 6 сола, пешбинишуда аз ду машғулият ва маводҳои тақсимкунанда барои шинос намудани кӯдакон бо саволҳои асосӣ оғоз мешавад.

МАШҒУЛИЯТ: «Биёед ба Автомобил назар меандозем!» барои он ки кӯдакон дар бораи хтари ҳаракат дар роҳ тасаввурот пайдо намоянд, ин машғулият дар кӯча гузаронида мешавад. Пеш аз оғози машғулият Шумо бояд ба кӯдакон фаҳмонед, ки онҳо бехатарии ҳаракат дар роҳ ва хатареро, ки ҳаракати нақлиёт ба бор меорад, меомӯзанд.

МАШҒУЛИЯТ: «Харитаи калони роҳҳоро тайёр намоед» ин машғулияти эҷодӣ, ба дониши кӯдакон таъя намуда, ба онҳо ёрӣ мерасонад, ки оид ба хатарҳои ҳаракати

КЎДАКОНИ то 6 сола – Мулоҳизаҳои чоришуда (Идома)

нақлиёт, маълумот пайдо намоянд. Ва боз ба онҳо меомӯзад, ки роҳ барои ҳаракати воситаҳои нақлиёт, роҳи пиёдагард барои пиёдагардон пешбинӣ шудааст.

МАВОДИ ТАҚСИМОТӢ: «Аз қисми мошингарди роҳ дуртар бозӣ кун» Рангкунии расмҳо ба кӯдакон имконият медиҳад, он чиро ки онҳо дар ду дарси аввал омӯхтанд, мустаҳкам намояд.

Ҳама вақт дасташро дор

Ду машқи навбатӣ барои ташаккули дониши кӯдакон дар бораи он, ки ҳангоми дар наздикии қисми мошингардаи роҳ будан, бояд дар дасти шахси калонсол бигирӣ, равона карда шудааст. Ин шиори оддӣ ва асосан муҳим мебошад. Кӯдакони то 8 сола бе хатогӣ наметавонанд муайян намоянд, ки автомобили ҳаракаткардаистода дар кадом масофа қарор дорад ё худ бо кадом суръат ҳаракат карда истодааст, бинобар ин ба онҳо ниҳоят зарур аст донанд, ки роҳро бе ҳамроҳии шахси калонсол гузаштан мумкин нест.

МАШҒУЛИЯТ: «Иzzi панҷаҳо дар овеза» бо ёрии ин ин машғулияти эҷодӣ, ҳар як кӯдак метавонад ба шиор мароқ зоҳир намояд ва дар як вақт овезаи шавқовари рангаро тайёр кунанд, ки муҳимияти дар дасти калонсолон гирифтандро нишон диҳад ва ба хотир орад.

МАВОДИ ТАҚСИМКУНАНДА: «Ҳама вақт дасташро гир» ин машғулияти алоҳида оид ба расмкашӣ мебошад, ки шиори мазкурро дар хотираи кӯдак мустаҳкам менамояд.

Исто, Нигоҳ кун ва Ғӯш кун

Но вобаста аз он, ки кӯдакони ин синну сола гон вақт набояд роҳро бе кӯмаки калонсолон гузаранд, лекин бо қоидаҳои рафтори беҳатар дар роҳ шинос намудани онҳо барвақт нест. Як чанд машғулияти минбаъда кӯдакони роҳро бо ақидаи «Исто, Нигоҳ кун ва Ғӯш кун» ошно месозад.

КЌДАКОНИ ТО 6 сола – Мулоҳизаҳои ҷоришуда (Идома)

РАЗДАТОЧНЫЙ МАТЕРИАЛ: «Исто, Нигоҳ кун ва Гӯш кун»

Ин varaкаи иттилоотӣ панҷ давраи аз роҳ гузаштанро дар шакли оддӣ ва дастрас нишон медиҳад. Вай барои омӯзгороне, ки ба кӯдакон аз қоидаҳои ҳаракат дар роҳ дарс медиҳанд тайёр карда шудааст.

МАВОДИ ТАҚСИМОТӢ: «Гузаштан аз роҳ» – ин «Исто, Нигоҳ кун ва Гӯш кун» рангунии расм ба кӯдакон кумак мерасонад, ки шиори омӯхташонро мустаҳкам намоянд.

Машғулият: Бозии суҷавии « Исто, Нигоҳ кун ва Гӯш кун» ин бозии фаъолест, ки ба кӯдакон барои аз худ кардани низомномаи асосӣ ёрӣ мерасонад.

Дурахшон бош

Ду машғулияти навбатӣ ба кӯдакон барои ташаккул додани дониши онҳо оиди ҳатман пӯшидани либосҳои рангашон равшан, ки ҳангоми торикӣ, нокифоя будани равшанӣ ва ҳавои номусоид намоён бошанд, ёрӣ мерасонад.

Машғулият: «Дурахшон ин дуруст аст» », ин таърих барои шинос намудани кӯдакон оид ба ин масъала, хонда мешавад. Машғулиятҳои навбатӣ ба шумо кӯмак мерасонанд, ки бо кӯдакон мафҳуми ин шиорро ба пуррагӣ муҳокима намоед.

МАВОДИ ТАҚСИМКУНАНДА: «Маро равшантар ранг кун» барои мустаҳкам намудани шиори омӯхташуда ба бачаҳо супориш дода мешавад, ки ранг кунанд.

Ҳамеша тасмаи бехатариро гузарон

Ду машғулияти навбатӣ дар кӯдакон дониши устуворро оид ба зарурати истифодаи тасмаи бехатарӣ, маукаммал менамояд. Пеш аз он, ки дарсро оғоз менамояд, Шумо бояд бо кӯдакон масъалаи чӣ тавр тасмаи бехатарӣ одамро муҳофизат менамояд ва дар автомобил нигоҳ медорад муҳокима намоед.

МАШҒУЛИЯТ: Сафари «Хирсак», ин таърих барои фаҳмонидани моҳияти бастанӣ тасмаи бехатарӣ, ба кӯдакон хонда мешавад. Супоришҳои минбаъда

- 6

КЎДАКОНИ то 6 сола – Мулоҳизаҳои чоришуда (Идома)

ба Шумо ёрӣ мерасонанд, ки мусоҳибаи мутташакилро оид ба ин масъала оғоз намоед.

МАВОДИ ТАҚСИМКУНАНД: «Ҳамеша тасмаи бехатариро гузарон» ин муаммои мантиқӣ, пайваст намудани нуқтаҳо дар коғаз, ба кўдакон ёрӣ мерасонад, ки шиори омўхташонро мустаҳкам намояд.

Ҳамеша ба автомобил бо эҳтиёт нишин ва боэҳтиёт фаро.

МАШҒУЛИЯТ: «Ба мошин нишаастан ва аз мошин фаромадан» ин бозии сужавию-нақшӣ ба бачагон, ҳамеша аз ҷониби «бехатар»- яъне наздиктар ба канори роҳ, баромадан аз мошинро меомўзад.

Барои ин, Шумо бояд, курсиҳоро бо тақлиди мошин монда, бо бӯр ё тасмаи коғазии ширешдор «роҳи пиёдагардро» ишора кунед. Боварӣ ҳосил намоед, ки ҳар як кўдак шароити дар бозӣ иштирок карданро дорад- чун ки дар вақти бозиҳои фаъол кўдакон шиори омўхташонро мустаҳкамтар мекунад.

МАВОДИ ТАҚСИМКУНАНДА: «Ба мошин боэҳтиёт нишин ва боэҳтиёт фаро» Пас аз бозии сужавию-нақшӣ барои имустаҳкам намудани шиори омўхташуда ба бачаҳо супориши рангкунӣ дода мешавад.

Дар хотир доред! Бояд ҳама вақт диққати кўдакро ба шиорҳои калидӣ равона созем ва ҳамаи машғулиятҳоро чунин ташкил кунем, ки бачаҳо ба рафти омўзиш фаъолона ҷалб карда шаванд.

МАШҒУЛИЯТ: Биёед ба автомобил нигарем!¹

Қайдҳои омӯзгор: Ин машғулият аз тарафи омӯзгор гузаронида мешавад. Ин қайдҳо барои роҳбарони гурӯҳ буда, барои тақсими кардан ба кӯдакон пешбинӣ нашудааст.

Вақти зарӯрӣ: Дар доираи 45 дақиқа- вобаста ба шумораи кӯдакон.

Маълумоти асосӣ: Ҳаракати нақлиёт дар роҳ хавфнок аст ва метавонад ба одамоне зарар расонад. Ҳеҷ вақт бе ҳамроҳии шахси калонсол ба наздикии роҳ нарав ва ҳама вақт аз дасти клонсолон гир.

Мақсад: Шинос намудани кӯдакони хурдсол бо хатарҳои, ки ҳаракат дар роҳ, ба миён меорад ва чӣ тавр дар бехатарӣ буданро ба онҳо омӯзонидан лозим аст.

Барои гузаронидани ин машғулият роҳбари гурӯҳ бояд автомобилро дар ҷои ҳамвор, беҳавф ва берун аз қисми мошингарди роҳ гузорад, то ки кӯдакон тавонанд бе хавф ба он наздик шаванд. Дар ин вақт муҳаррики автомобил бояд хомӯш ткарда шуда бошад.

Роҳбари гурӯҳ бояд ба кӯдакон фаҳмонад, ки бояд ҳама вақт аз автомобилҳо дуртар бошед гар чанде, ки онҳо беҳаракат истода бошанд.

Бо навбат ҳар як кӯдакро аз дасташ гирифта, аз паҳлӯи автомобил наздиктар оед. Аз кӯдакон хоҳиш намоед, ки бо ангушти худ ба автомобил расанд ва баъд ба шиками худ. Чӣ саҳттар аст? Чӣ мулоим? Фаҳмонед, ки автомобил саҳттар аст ва метавонд ҳангоми бархурӣ зарар расонад. Кӯдакон бошанд нозук, беқувват ва бемуҳофизат буда, метавонанд ҷароҳат бардоранд.

Аз кӯдакон хоҳиш намоед, ки ба саллачархҳои назар кунанд. Диққати онҳоро ба он ҷалб намоед, ки саллачархҳо калон ва саҳт мебошанд ва дар вақти ҳаракат саҳт тоб меҳӯранд.

Бигзор кӯдакон донанд, ки автомобилҳо ва дигар воситаҳои нақлиёт бозича нестанд. Онҳо хавфнок мебошанд.

Хотиррасон шавед, ки аз қисми мошингарди роҳ дур бошанд, ва ҳангоми дар шафати роҳ буданд аз дасти калонсолон гиранд.

¹ Ин мавод сараввал аз тарафи фонди хайриявӣ оид ба бехатарии ҳаракат дар роҳ, «Затормози» нашр шудааст ва мо барои иҷозати аз нав нашр кардан ба онҳо миннатдорӣ менамоем.
<http://www.brake.org.uk>

МАШҒУЛИЯТ: Харитаи калони роҳро тайёр кунед²

Қайдҳои омӯзгор: Ин машғулият аз тарафи омӯзгор гузаронида мешавад. Ин қайдҳо барои роҳбарони гурӯҳ буда, барои тақсим кардан ба кӯдакон пешбинӣ нашудааст.

Вақти зарурӣ: Дар доираи 1 соат.

Шиорҳои калидӣ: Ҳаракати нақлиёт дар роҳ хавфнок аст ва метавонад ба одамон зарар расонад. Ҳеҷ вақт бе ҳамроҳии шахси калонсол ба наздикии роҳ нарав ва ҳама вақт аз дасти клонсолон гир.

Мақсад: Ин машғулияти эҷодӣ кӯдаконро оид ба муҳокимаи бехатарии ҳаракат дар роҳ рӯҳбаланд менамояд, ва ба онҳо мефаҳмонад, ки роҳ барои ҳаракати автомобилҳо ва пиёдаҳаҳо барои ҳаракати пиёдагардон пешбинӣ шудааст.

Дар ин машғулият кӯдакон имикон доранд, маҳорати эҷодии худашонро нишон дода, бо истифода аз қоғазҳои ранга ва ширеш, харитаи калони роҳ ва пиёдароҳро тайёр кунанд.

Ё ин ки то оғози машғулият, ё дар рафти он намунаи калони роҳ ва роҳи пиёдагардро тайёр намоед. Шумо метавонед ҷойҳои намоёни деҳаатонро, ба монанди мактаб ё боғ, аниқ нишон диҳед. Агар на ҳамаи роҳҳои деҳатон роҳи пиёдагард дошта бошанд, ба инобат гиред, ки намунаи тартибдодаи Шумо шароити роҳи деҳаатонро нишон мендиҳад ва ба кӯдакон маслиҳат диҳед, ки чӣ тавр дар ҷои беҳавф истанд.

Ба кӯдакон кӯмак кунед, то аз маҷаллаҳои кӯҳна сурати мошинҳо, одамон ва ҳайвоноти хонагиро буррида гиранд. (Агар маҷаллаҳои кӯҳна набошад метавонед чунин суратҳоро аз интернет датрас намоед)

Аз кӯдакон хоҳиш намоед суратҳои бурридаашонро ба ҷойҳои мувофиқи харитаи калони роҳ часпонанд. Яъне дигархелтар гӯем автомобилҳоро дар роҳ, одамонро дар роҳи пиёдагард ва дуртар аз қисми мошингарди роҳ ва ғ.

² Ин машғулият аз маводҳои сараввал аз тарафи фонди хайриявӣ оид ба бехатарии ҳаракат дар роҳ, «Затормози» нашр шуда гирифта шудааст ва мо барои иҷозати аз нав нашр кардан ба онҳо миннатдорӣ менамоем. <http://www.brake.org.uk>

Л И Ф О Ф А И
 Т А Ъ Л И М Й
 Д А Р
 Б О Р А И
 Б Е Х А Т А Р И И
 Х А Р А К А Т
 Д А Р
 Р О Х

- 6

МАШҒУЛИЯТ: Харитаи калони роҳро тайёр кунед³ (Идома.)

Дар вақте, ки кӯдакон ба харита суратҳоро мечаспонанд, бо онҳо сӯҳбат кунед, ки чӣ тавр дар роҳ дар ҳолати бехатарӣ қарор доштан мумкин аст ва дар суҳбатон ибораҳои «роҳ», «ҳаракати воситаҳои нақлиёт», «роҳи пиёдагард», «пиёдагард» ва «қабдан аз дасти калонсолон»-ро истифода баред.

Вақте, ки харитаро ба пуррагӣ тайёр мекунед онро ба девор ҳамчун як ҷузъи овезаи деворӣ оид ба бехатарии ҳаракат дар роҳ часпонед. Пас аз анҷоми машғулият ба кӯдакон иҷозат диҳед ин харитаро ба падарону модаронашон нишон диҳанд.

³ Ин машғулият аз маводҳои сараввал аз тарафи фонди хайриявӣ оид ба бехатарии ҳаракат дар роҳ, «Затормози» нашр шуда гирифта шудааст ва мо барои иҷозати аз нав нашр қардан ба онҳо миннатдорӣ менамоем. <http://www.brake.org.uk>

Л И Ф О Ф А И
 Т А Ъ Л И М Й
 Д А Р
 Б О Р А И
 Б Е Х А Т А Р И И
 Ҳ А Р А К А Т
 Д А Р
 Р О Ҳ

- 6

МАВОДИ ТАҚСИМКУНАНДА: Рангуборкунӣ, аз қисми мошингарди роҳ дуртар бозӣ кун

Расми дар поён бударо ранг кун. Дар хотир дор, ки ҳама вақт аз қисми мошингарди роҳ дуртар бозӣ кун.

- 6

МАШҒУЛИЯТ: Овеза, Иззи кафи даст

Қайдҳои омӯзгор: Ин машғулият аз тарафи омӯзгор гузаронида мешавад. Ин қайдҳо барои роҳбарони гурӯҳ буда, барои тақсим кардан ба кӯдакон пешбинӣ нашудааст.

Вақти зарӯрӣ: 30 дақиқа.

Шиорҳои калидӣ: Ҳеҷ вақт бе ҳамроҳии шахси калонсол ба наздикии роҳ нарав ва ҳама вақт аз дасти клонсолон гир.

Мақсад: Ба хонандагон додани дониши устувор дар бораи он кия гон вақт роҳро бе мушоияти калонсолон намегузаранд ва ҳама вақт дар наздикии роҳ аз дасти калонсолон мегиранд.

Дар ин ин машғулияти гурӯҳӣ, бачаҳо бояд дар овезаи калон, бо мақсади фаҳмонидани муҳимияти шиори «дар наздикии роҳи автомобилгард ва ҳангоми убури роҳ, ҳамеша аз дасти калонсолон гиред» иззи кафи дасти худро гузоранд.

Ҳар як кӯдак бояд иззи кафи дасти худро дар варақи алоҳидда монад. Онҳо метавонанд ин амалро ба воситаи молидани ранг ё кафи дастро ба болои варақ монда бо қалам ё ручка суроби онро кашида пас аз он ранг кардан иҷро намоянд..

Ба кӯдакон кӯмак расонед иззи дасташонро бо қайчӣ қайчида ба болои варақи калон часпонанд ва овеза тайёр кунанд.

Овезаро метавонед чунин номгузорӣ кунед. «Ба хона меравед? Аз дасти калонсолон гиред» ё худ «Аз дасти калонсолон гиред ва беҳавф бошед»

Аз рӯи имконият овезаро дар ҷое гузоред, ки кӯдакон ва волидонии онҳо дида тавонанд.

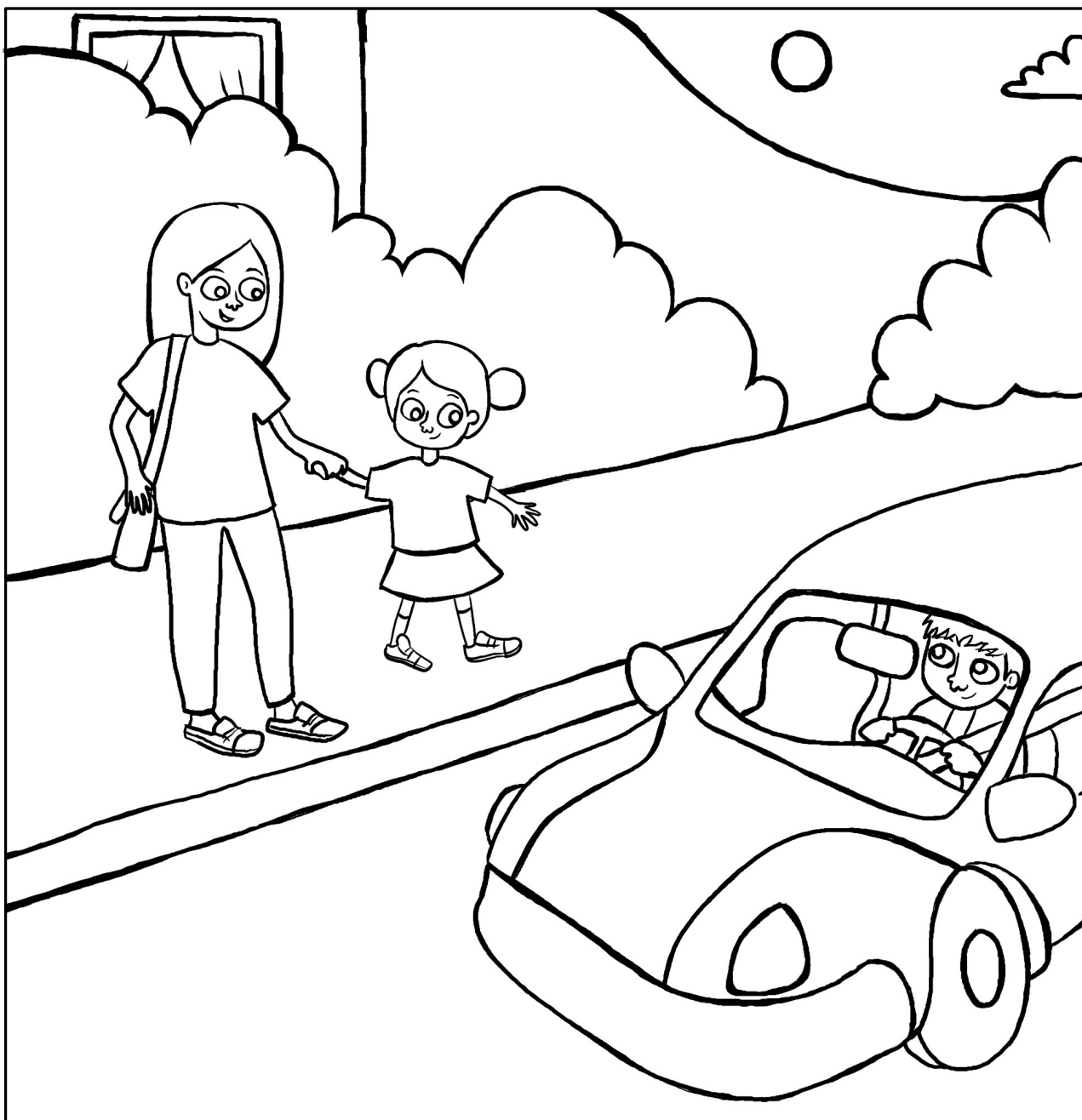
Л И Ф О Ф А И
 Т А Ё Л И М Й
 Д А Р
 Б О Р А И
 Б Е Х А Т А Р И И
 Ҳ А Р А К А Т
 Д А Р
 Р О Ҳ

- 6

МАВОДИ ТАҚСИМКУНАНДА: Ҳамеша аз дасташ гир

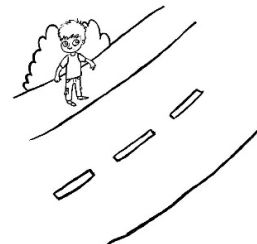
Расми дар поён бударо ранг кун. Дар хотир дор, ки ҳама вақт, дар қади роҳ, аз дасти калонсолон гир!

МАВОДИ ТАҚСИМКУНАНДА: Исто!, Нигоҳ кун ва Гӯш кун

Барои аз роҳ гузаштан минтақаи беҳавфро ёб
Ҷоеро интихоб кун, ки роҳ аз ҳар ду тараф хуб дида
шавад, ва ронанда низ тӯро хуб дида тавонад. Ҳеҷ вақт
роҳро пас аз гардиш нагузар, мумкин аст аз гардиш
якбора автомобил пайдо шавад.

Исто!

Пеш аз он ки ба қанори роҳ наздик мешавӣ исто.
Ба қисми мошингарди роҳ наздик нашав.

Нигоҳ кун

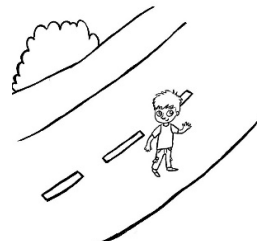
Ба худат вақти кофӣ ҷудо намо то дар роҳ ҳамаро аз
назар гузаронӣ

Гӯш кун

Бо диққат гӯш кун, чун ки баъзан вақт овози ҳаракати
мошинро пештар аз он, ки ту ўро мебинӣ, мешунавӣ.

Ба беҳатарии қомил бовари ҳосил кардӣ, гузар
Ҳамон вақт аз роҳ гузар, ки фосилаи беҳавф ва вақти
кифоя барои гузаштан аз роҳ башад.
Бо диққат назар кардан ва гӯш карданро ҳангоми гузаштан
аз роҳ идома деҳ.

Расми дар поён бударо ранг кун.

ИСТО

НИГОХ КУН

ГҮШ КУН

МАШҒУЛИЯТ: Бозӣ- Исто, Нигоҳ кун ва Гӯш кун

Қайдҳои омӯзгор: Ин машғулият аз тарафи омӯзгор гузаронида мешавад. Ин қайдҳо барои роҳбарони гурӯҳ буда, барои тақсим кардан ба кӯдакон пешбинӣ нашудааст.

Вақти зарурӣ: 30 дақиқа.

Шиорҳои калидӣ: Пеш аз гузаштани роҳ Исто, Нигоҳ кун ва Гӯш кун.

Мақсад: Шинос намудани кӯдакон бо шиори «Исто, Нигоҳ кун ва Гӯш кун»

Бо бачҳо оид ба хатарҳои ҳангоми гузаштан аз роҳ ҷой дошта сӯҳбат кунед. Ба онҳо фаҳмонед, ки пеш аз гузаштан аз роҳ онҳо бояд ҳама вақт аз дасти калонсолон гиранд ва ҳатман барои муайян намудани бехатарии ҳаракаташлн «Истанд, Нигоҳ кунанд ва Гӯш кунанд»

Танҳо пас аз он, ки ин шиор ба онҳо фаҳмо шуд, Шумо метавонед ба бачаҳо қоидаи бозии суҷавии «Исто, Нигоҳ кун ва Гӯш кун»-ро фаҳмонед.

Шарти бозӣ

Бачаҳо бояд зери садои мусиқӣ дар синф рақс кунанд. Пас аз як муддат мусиқиро паст карда бо овози баланд иҷроиши ягон амалро садо кунед- бачаҳо бояд ҳаракати мувофиқро иҷро намоянд. Мақсад дер намондан ё дар иҷрои ин амал охири набудан. Лекин барои дер мондан ягон хел «ҷазо» нест.

Амал

Дасти якдигарро гиред :Ҳар як кӯдак бояд дасти ҳамраҳашро гирад.

Истед: Бачаҳо бояд дар ҷояшон истанд.

Нигоҳ кунед: Бачаҳо бояд дасти худро ба пешониашон расонанд (ба монанди он ки чашмашонро аз шуъои офтоб мепӯшонанд, то он ки хубтар бинанд) ва ба тарафҳо назар андозанд.

Гӯш диҳед: Бачаҳо бояд ором шаванд ва кафи дасташонро ба пушти гӯшашон монанд, ба монанди он ки кӯшиш мекунанд гӯш кунанд.

- 6

МАШҒУЛИЯТ – Вақти баён : Дурахшон ин дуруст⁴

Қайдҳои омӯзгор: Ин машғулият аз тарафи омӯзгор гузаронида мешавад. Ин қайдҳо барои роҳбарони гурӯҳ буда, барои тақсим кардан ба кӯдакон пешбинӣ нашудааст.

Вақти зарурӣ: 30 дақиқа.

Шиори калидӣ: Дурахшон бош – ин хел ронандагон туро хубтар мебинанд.

Мақсад: Ба кӯдакон дар бораи таърихи як ҳодиса нақл намоед.

Ин кор як рӯз пеш аз шабнишинӣ дар хонаи дугонаи Зебо ба амал омад.

Зебо парешонхотир буд. «Падар, мумкин ман куртаи сиёҳамро пӯшам? Ва мумкин, ки мо пой пиёда равем?»

«Акнун, ки ту имрӯз 4 сола мешавӣ ҳамааш мумкин» ҷавоб до падар «Он ҷой ин қадар дур нест, камтар поёнтар»

«Оҳоо!» Садо кард Зебо, рақсунон. Вай куртаи сиёҳашро тамоман нағз медид.

Шабнишинии навбатӣ қабули меҳмонҳо буд. Вай куртаи сиёҳ ва туфли сиёҳашро пӯшид.

«Сару либосат ниҳоят зебанда аст» гӯфт падар. «Лекин ту бояд дастбанди нурбаргардонатро бандӣ»

Вай ба ӯ ду дона дастбанди сафеди нурбаргардонро дароз кард. «Охир онҳо сару либоси манро безеб мекунанд» гӯфт Зебо, рӯяшро турш карда, «Ман безеб метобам»

«Лекин онҳо бехатарии туро таъмин мекунанд» гӯфт падар. «Инҳо ба ронанда барои туро хуб дидан ёрдам мекунанд»

Падар дастбандакҳои худро баст, Зебо ҳам чунин кард, аммо вай меҳост, ки онҳо нест шаванд. Дар кӯча хунук ва торик буд. Зебо ошуфтахотир буд ва аз дасти падар мустаҳкам медошт.

Зебо овози хандаи кӯдаконро шунид. Дар торикӣ дуруст дида намешуд, лекин овозҳо ба овози дӯстонаш Дилбар ва Дилором буданд.

⁴ Ин маводро сараввал Департаменти Нақлиёти Британияи кабир, дар Маъраки 'Фикр кун!' нашр кардааст ва мо аз онҳо, барои иҷозати аз нав нашр кардан миннатдорем. <http://think.direct.gov.uk>

- 6

МАШҒУЛИЯТ – Вақти баён : Дурахшон ин дуруст (Идома.)

Баъдан вай онҳоро дид. Онҳо либосҳои рангаш торик пӯшида буданд. Зебо онҳоро фарёд кард, онҳо дар канори пиёдароҳа истода ўро интизор буданд.

Беихтиёр падари ў овоз баланд кард «Эҳтиёт шав!»

Аз баромадгоҳи бино ба қисми мошингарди роҳи асосӣ автомобил ба қафо ҳаракат мекард ва ба тарафи Дилбару Дилором ҳаракат меомад. Модари онҳо ин ҳолатро дида онҳоро ба канор кашид.

Ронандаи атомобил бозистод. «Шумо қариб моро пахш мекардед» гуфт модари онҳо. Овози ў хашмгинона буд.

«Дар ҳақиқат афсӯс меҳӯрам, ки Шумоёнро надидам» гӯфт ронанда. «Шумоён ҳамаатон бо либоси сиёҳ будед»

Зебо ба падараш маънидорона нигоҳ кард ва хомӯшона ба шабнишинӣ рафтанд.

Рӯзи дигар вай бояд ба боғча мерафт. Зебо курати рангш равшан ва палтои рангаш зарди равшан ва бо тасмаҳои нурбаргардонро пӯшид.

«Ту ранго ба ранг метобӣ» гуфт падар.

«Ман бояд бовар кунам, ки ронандагон маро хуб дида тавонанд, «Духтарчаи боақлам» гӯфт падар.

«Рӯзона ё шабона, дурахшон бош, ин дуруст аст!»

Машқҳои навбатӣ

Пас аз он, ки ин ҳикояро ба бачаҳо хондед, саволҳои зеринро муҳокима кунед:

- Барои чӣ Зебо бо либоси сиёҳ буд?
- Вай ба кучо равона буд?
- Бо Дилбар ва Дилором чи ҳодиса рух дод?
- Барои чӣ автомобил қариб онҳоро пахш мекард?
- Барои чи рӯзи дигар Зебо либоси рагаш равшанро ба бар кард?

Л И Ф О Ф А И
 Т А Ъ Л И М Й
 Д А Р
 Б О Р А И
 Б Е Х А Т А Р И И
 Х А Р А К А Т
 Д А Р
 Р О Х

МАШҒУЛИЯТ – Вақти баён : Дурахшон, ин дуруст (Идома.)

Бо кӯдакон оид ба либосҳое, ки дар вақти дарс дар тан доранд сӯҳбат кунед.
 Ки бо либоси рангаш равшан омадааст? Либоси кӣ рангаш ториктар аст?
 Бо кӯдакон муҳокима намоед, ки кадом намуди либосҳои рангашон равшан ба
 ронадагон барои дидани пиёдагардон дар роҳ ёрӣ мерасонад ва кадом либоси
 равшан бехатарии кӯдаконро дар роҳ таъмин менамояд. Ронанда пиёдагардонро
 бо кадом ранги либос хубтар мебинад?

Л И Ф О Ф А И
 Т А Ъ Л И М Й
 Д А Р
 Б О Р А И
 Б Е Х А Т А Р И И
 Ҳ А Р А К А Т
 Д А Р
 Р О Ҳ

- 6

МАВОДИ ТИҚСИМКУНАДА: Маро равшан ранг кун

Либоси кўдаконро бо ранги равшан ранг кун, то ки намоён бошанд.

МАШҒУЛИЯТ: Вқти баён – Сафари «Хирсак» (Идома.)⁵

Қайдҳои омӯзгор: Ин машғулият аз тарафи омӯзгор гузаронида мешавад. Ин қайдҳо барои роҳбарони гурӯҳ буда, барои тақсим кардан ба кӯдакон пешбинӣ нашудааст.

Вақти зарурӣ: 30 дақиқа.

Шиори калидӣ: Ҳамеша тасмаи бехатариро гузарон.

Мақсад: Ба кӯдакон дар бораи таърихи як сафар нақл намоед.

«Салим, биё мо ба хонаи бибиат меравем», гуфт Модар.

«Мумкин Хирсак ҳам ҳамроҳамон равад?» гуфт Салим.

Салим ба лухтаки фарсудаи хирсча даст дароз кард.

«Хуб, лекин бо вай эҳтиёткорна муносибат кун- вай бисёр фарсуда аст» гуфт Модар.

Салим бо дастанаширо ба ҳам кӯфт. «Хирсак» бозичаи дӯстдоштаи ӯ буд. Салим ба курсии қафои автомобил савор шуд.

«Биё» гуфт Падар, «Ман тасмаи бехатариро гузаронам», Салим рӯй турш кард «Ман тасмаи бехатариро нағз намебинам» Падар ба ӯ гӯш надода тасмаи бехатариро гузаронид.

Салим асабонӣ менамуд. Вай «Хирсак»-ро дар курсии паҳлӯи худ гузошт. Вақте, ки онҳо ба роҳ баромаданд «Тасмаи бехатарии беақл» гӯфт зери лаб Салим.

Дар ҳамин вақт дар пеши мошин саге давида гузашт. Модари Салим фишанги тормозро сахт пахш кард, Салим ногаҳон таккони сахтро ҳис кард. Мошин бозистод.

«Хуб ҳастӣ Салим?» пурсид Падар.

Салим тарсида буд. «Ман фикр мекунам, ки хубам» Вай худро бад ҳис мекард.

«Хайрият, ки сагро пахш накардем» гуфт модар.

«Хирсак канӣ, гуфт Салим?», дар курсии паҳлӯи ӯ Хирсак наметофт.

⁵ Ин маводро сараввал Департаменти Нақлиётии Британияи кабир, дар Маъраки 'Фикр кун!' нашр кардааст ва мо аз онҳо, барои иҷзати аз нав нашр кардан миннатдорем. <http://think.direct.gov.uk>

МАШҒУЛИЯТ: Вқти баён – Сафари «Хирсак» (Идома.)

«Ана он» гуфт Падар. «Дар вақти ногаҳон бозистодан вай ба пеш парида рафтаст»

Падар даст дароз кард то «Хирсак»-ро, ки дар назди пояш, дар қисми пеши автомобил меҳобид гирад.

«Ҳаа» садо кард Модар.

Салим ба пеш ҳам шуда, «Чӣ гап шудааст?»

Ҳоли «Хирсак» хуб набуд. Кӯки шикамаш дарида пахтаҳои дохилаш баромада буданд. Салим қариб буд, ки ашк резад.

«Мумкин вай ба фишанги суръатафзо (скорост) бар хӯрдааст» гуфт Модар «Хавотир набош - ўро мо меҳӯзем»

Салим «Хирсак»-и бечораро ба оғӯш гирифт. «Ман хурсандам, ки ин ҳолат боман рӯҳ надод» гуфт он, тасмаи бехатариашро аз назар гузаронида.

Модар ва Падар бо ишораи ризогӣ сар ҷунбонада оромона ҳарактро оғоз намуданд. Салим бошад «Хирсак»-ро саҳт нигоҳ меҳашт.

Машғулиятҳои минбаъдина

Дар бори ин таърих сӯҳбат карда саволҳои зеринро муҳокима намоед.

- Бо «Хирсак» чӣ шуд?
- Барои чӣ пахтаҳои дохили шикамаш ба берун баромаданд?
- Вақте, ки автомобил ногаҳон манъ шуд Салим озор ёфт? Чӣ бехатариҳои вайро таъмин намуд?
- Аз ин ҳикоя чиро мо бояд омӯзем?

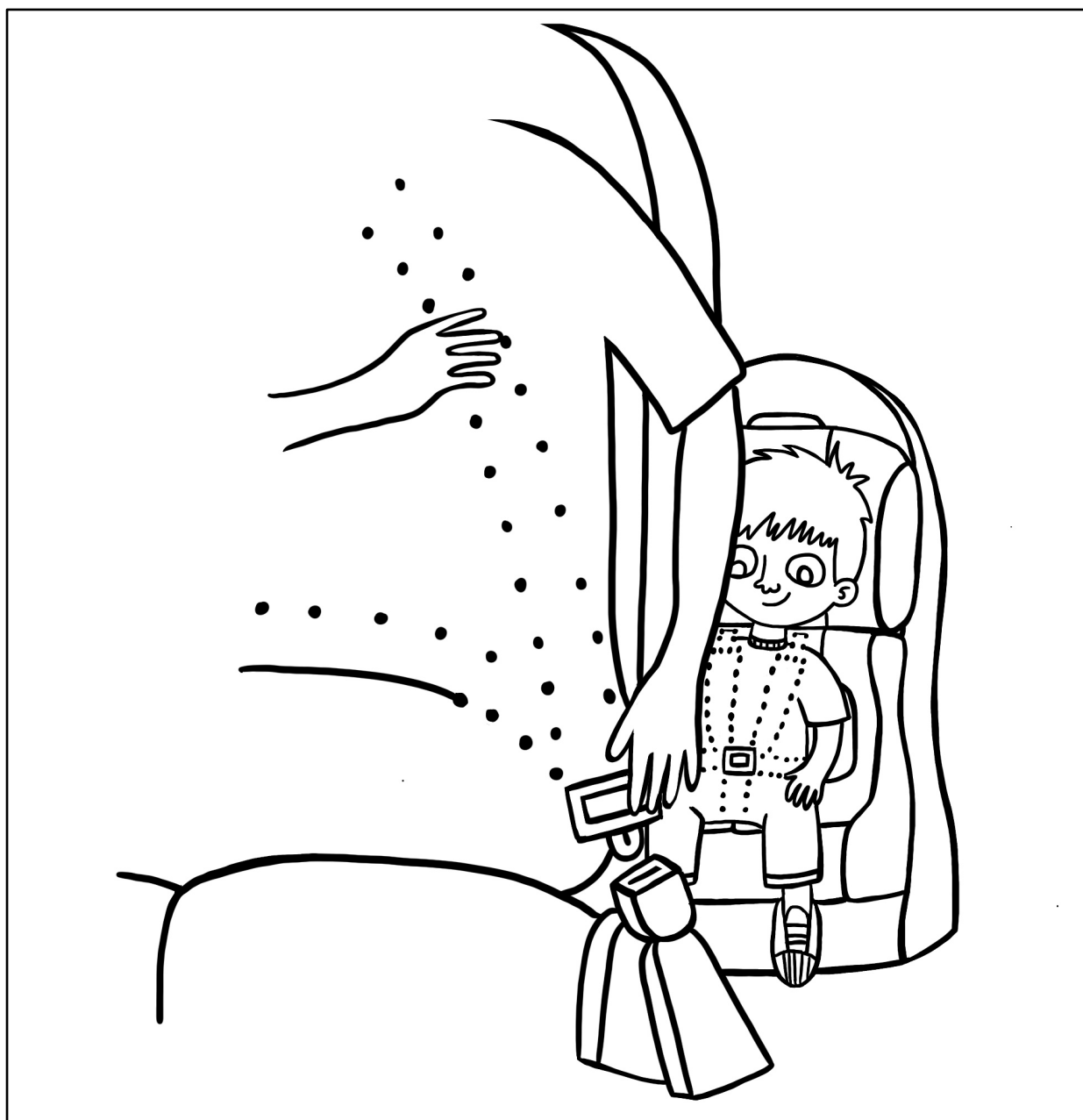
Л И Ф О Ф А И
 Т А Ъ Л И М Й
 Д А Р
 Б О Р А И
 Б Е Х А Т А Р И И
 Ҳ А Р А К А Т
 Д А Р
 Р О Ҳ

- 6

МАВОДИ ТАҚСИМКУНАНДА: Ҳамеша Тасмаи бехатариро гузарон

Нуқтаҳоро пайваст карда ба ронанда ва кӯдак барои гузаронидани тасмаи бехатарӣ ёрӣ расон

- 6

МАШҒУЛИЯТ: Ба мошин нишастан ва аз он баромадан

Қайдҳои омӯзгор: Ин машғулият аз тарафи омӯзгор гузаронида мешавад. Ин қайдҳо барои роҳбарони гурӯҳ буда, барои тақсим кардан ба кӯдакон пешбинӣ нашудааст.

Вақти зарӯрӣ: 20 дақиқа.

Шиори калидӣ: Ҳамеша тасмаи бехатариро гузарон.

Мақсад: Ин машғулият ба кӯдакон, ба мошин нишастан ва аз он фаромаданро аз тарафи наздиктар ба роҳи пиёдагард меомӯзад.

Ба кӯдакон оид ба хатрҳое, ки ҳангоми аз мошин фаромадан ва ба мошин нишастан ба миён омаданашон мумкин аст, фаҳмонед. Ва ин чунин фаҳмонед, ки барои чӣ онҳо набояд ба тарафи роҳ аз мошин бароянд ва танҳо дари аз тарфи роҳи пиёдагард бударо кушоянд.

Бозии Сужавӣ- нақшӣ

Дар вақти гузаронидани машғулият ин бозии сужавӣ-нақширо истифода баред, то ки ба бачаҳо амалан бе хатар ба автомобил нишастан ва аз он баромаданро омӯзонед.

Ду курсиро бар ба бар ва ду курсии дигарро дар паси онҳо гузоред- ба монанди курсиҳои дохили автомобил. Тасмаи коғазии ширешдор, бўр ва дигар намуди қаламҳоро барои дар фарши синфхона кашидани роҳи пиёдагард истифода баред.

Аз кӯдакон хоҳиш намоед ба «мошин» нишинанд- ба мисли мусофроню. Ба кӯдакон рухсат диҳед то амалан ба мошин нишастан ва аз он баромаданро машқ кунанд- боварӣ ҳосил намоед, ки ҳамеша онҳо ба тарафи роҳи пиёдагард аз мошин мебароянд.

Шумо метавонед ин машқро барои муҳокимаи дигар саволҳо ба монанди:

- Муҳимияти гузаронидани тасмаи бехатарӣ.
- Истодан дар роҳи пиёданард.
- Пас аз калонсолон баромадан аз мошин. Ё аз мошин баромада калонсолонро интизор шавед.
- Дар наздикии роҳ аз дасти калонсолон гиред.
- Либоси рангаш равшанро ба бар намоед, то ки ронандагон шуморо хуб мушоҳида карда тавонанд, истифода баред.

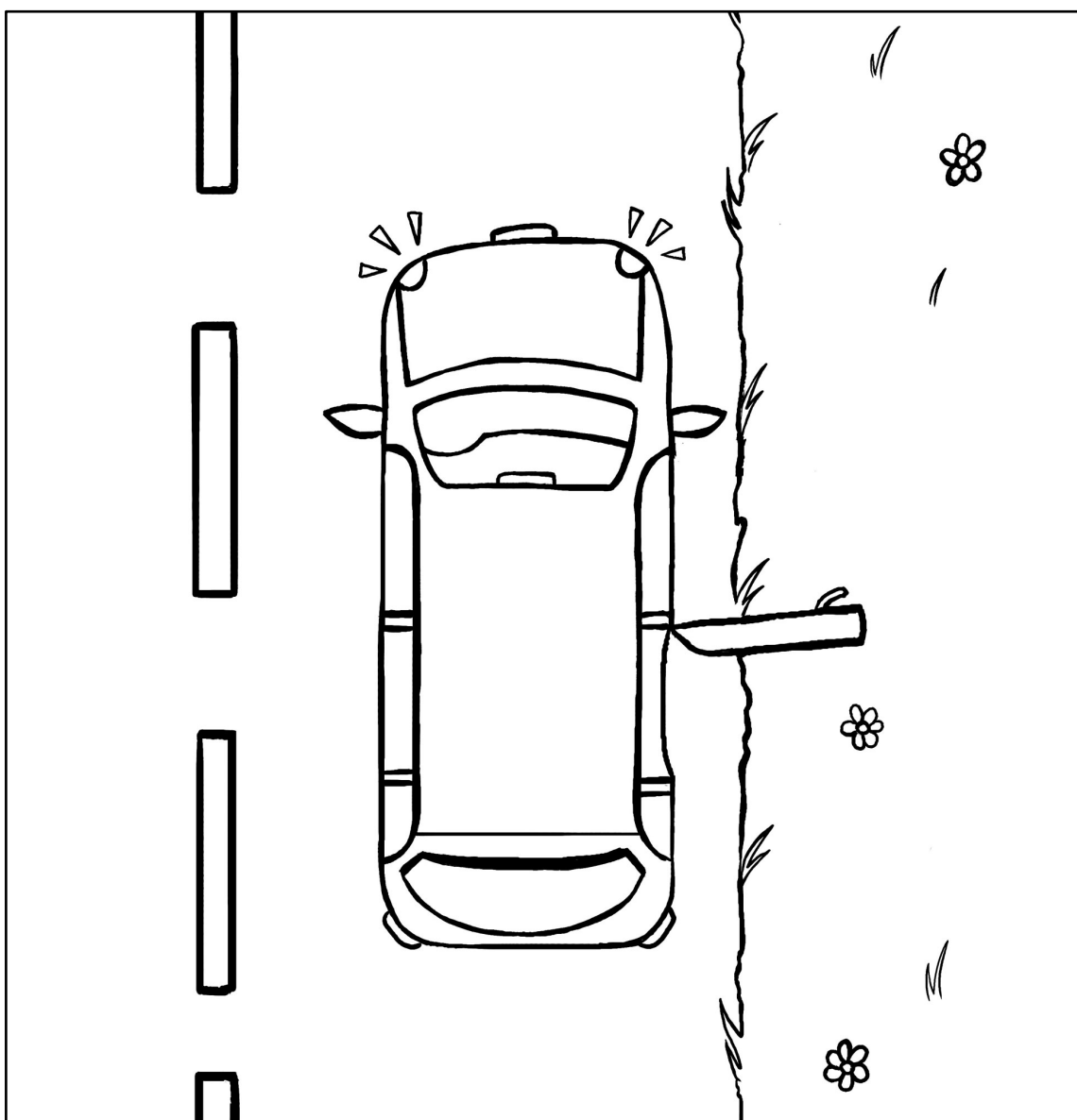
Л И Ф О Ф А И
 Т А Ъ Л И М Й
 Д А Р
 Б О Р А И
 Б Е Х А Т А Р И И
 Х А Р А К А Т
 Д А Р
 Р О Х

- 6

МАВОДИ ТАҚСИМКУНАНДА: Бехатар ба мошин нишастан ва аз он баромадан.

Аз автомобил ҳамеша аз тарафи беҳавф, аз тарафе, ки дар қисми мошингарди роҳ дуртар аст, баро. Дар расм нишон деҳ, чӣ тавр аз автомобил ба тарафи беҳавф мебарой

- 6

Волидони азиз!

Фарзанди шумо имрӯз дарси бехатарии ҳаракатро, дар доираи лоиҳа оид ба кам кардани шумораи ҳафтидагон дар ҳодисаҳои роҳу нақлиётро омӯхт омӯхт.

Кӯдакон дар чорабиниҳои гуногун, ки бозиҳо, супоришҳои эҷодӣ, нақл намудани ривоятҳо ва дарсҳои амалиро дар бар мегирифт ширкат варзиданд.

Мақсади ин машғулиятҳо ба кӯдакон омӯзонидани рафтори бехатар дар роҳ ва иҷрои шиорҳои зерин мебошад.

Харакати воситаҳои нақлиёт дар роҳ хатарнок аст ва метавонад ба одамон зарар расонад.

Ҳеҷ вақт ба қади роҳи автомобилгард бе иштироки калонсолон набаро ва ҳама вақт аз дасти онҳо гир.

Исто, Нигоҳ кун ва Ғӯш кун пеш аз оне, ки аз роҳ гузарӣ.

Дурахшон баш – ин тавр ронандагон туро хубтар мебинанд.

Ҳамеша тасмаи бехатариро гузарон.

Ҳама вақт ба автомобил аз тарфи беҳавф савор шав ва фаро- ба тарафе, ки муқобили самти ҳаракати автомобилҳо дар роҳ бошад.

Бо фарзанди худ ҳамсӯҳбат шавед ва аз ӯ пурсед, ки имрӯз онҳо чи кор карданд? Ман боварӣ дорам, ки вай ба Шумо бо шавқ нақл мекунанд, ки чиро омӯхтанд.

Кӯдакон беш аз ҳама дарсҳои амалиро хубтар аз худ мекунанд ва Шумо метавонед нақши муҳимро дар таъмини бехатарии онҳо, дар ҳаёт, аз рӯи имконият хангоми сӯҳбат дар мавзӯи бехатарии ҳаракат берун аз хона, бозӣ кунед.

Дар ҳар вақти қулай (мувофиқ) бо рафтори хуби худ дар роҳ, ба шиорҳои боло оид ба бехатарии ҳаракат дар роҳ диққат диҳед. Ҳамчун волиди оянда, шумо барои фарзандатон мисол шуда метавонед. Ғайр аз ин намунаи рафтори хуби дуруст, бохирадона ва бехатарии худро дар роҳ ва дар автомобил ба фарзандатон таҷрибаи хуби рафтори беҳавфро дар роҳ, ки вай доимо истифода мебарад меомӯzed. Хоҳиш мекунам бехатарии худ ва кӯдакатонро бо такрор намудани шиорҳои, ки мо имрӯз омӯхтем таъмин намоед.

Ташаккури зиёд барои дастгириятон, ҳамеша дар амон бошед!

ТАШКИЛОТИ ҶАМЪИЯТИИ ҶУМҲУРИЯВИИ
«НАСЛИ ҶАВОНИ ТОҶИКИСТОН»

Л И Ф О Ф А И
Т А Ъ Л И М Й
Д А Р
Б О Р А И
Б Е Х А Т А Р И И
Ҳ А Р А К А Т
Д А Р
Р О Ҳ

- 6

Сипоснома

Аянси шарқӣ барои нақлиёти беҳавф ва устувор (EASST) Ташкилотҳои зеринро барои кӯмаку дастгирӣ дар тайёр намудани маводҳои дарсӣ миннатдорӣ баён менамояд.

Brake, The Road Safety Charity
www.brake.org.uk and www.roadsafetyweek.org

European Bank
for Reconstruction and Development

Бонки Европоии таҷдид ва рушд
www.ebrd.com

FOUNDATION

FIA Foundation
www.fiafoundation.org

Вазорати нақлиёти Британияи Кабир ва Think! Campaign
think.direct.gov.uk

Youth for Road Safety
www.youthforroadsafety.org

